

Proje Başlığı: Farklı kaynaklar, farklı yörüngeler: Ergenin sınıf ve aile özelliklerinin bir işlevi olarak akademik başarının üç yıllık boylamsal bir araştırmayla incelenmesi

Proje No: TÜBİTAK-SOBAG- 114K815

Dönemi: 2015-2018

Yürütücü: Athanasios Mouratidis (*Hacettepe Üniversitesi*)

Araştırmacılar: Melike Sayıl (*TED Üniversitesi*), Alıki Michou (*Bilkent Üniversitesi*), Hayal Yavuz Güzel (*Hacettepe Üniversitesi*)

ÖZ

Niçin bazı ergenler okulda daha başarılı olmak ve daha iyi hissetmek için çaba harcarken (okulda daha iyi notlar almak, üniversitede ilk tercihinde yerleşmek vb.) diğerleri bunu yapmada başarısız olurlar? Bunun nedeni bazılarının diğerlerinden daha iyi güdülenmiş olması mı yoksa sınıftaki öğrenme ortamı, ailenin refah düzeyi ya da ebeveyn-ergen ilişkisinin niteliği gibi sosyal bağlamsal konular mıdır? Görünüşe bakılırsa birden fazla faktör rol oynamaktadır, ancak bunların her birinin önem derecesi ve aralarında nasıl bir ilişki olduğu büyük ölçüde bilinmemektedir. Bu üç yıllık boylamsal çalışmada geniş bir örnekleme (N = 5000) lise öğrencilerinin 10. sınıftan başlayarak üniversiteye giriş sınavlarının yapıldığı 12. sınıfın sonuna kadar izlenmesi amaçlanmaktadır. Çoklu ölçüm dalgaları (her okul yılında iki kez) ve çoklu bilgi kaynaklarını (ergenler ile ebeveynleri ve Türkçe ve Matematik öğretmenleri) kullanarak psikolojik iyilik, uyum, çalışma stratejileri ve okul başarısı gibi konularda ergenlerin yol aldığı farklı yörüngeleri (ya da bir dönemden diğerine dalgalanmaları) yordayan anahtar faktörlerin ortaya çıkarılması amaçlanmaktadır. Daha açık olarak belirtmek gerekirse araştırma, şu konular üzerine odaklanmaktadır: (a) öğrencilerin motivasyonunun temel özellikleri, (b) Matematik ve Türkçe derslerindeki sınıf ortamı, (c) ergen-ebeveyn ilişkisinin niteliği ve (d) ailenin sosyo-ekonomik düzeyi. Bu araştırmanın önemli bir başka amacı da elde edilen bilgiyi topluma yayma hedefidir. Ergenlerin optimal işlevselliğinde her bir faktörün oynadığı rol hakkında ana babaların, öğretmenlerin, rehberlik uzmanlarının ve eğitim politikalarını geliştirenlerin bilgilendirilmesi hedeflenmektedir.